

Plnenie pravidla vyrovnaného rozpočtu za rok 2014

Obsah

ZHRNUTIE	3
I. VYHODNOTENIE PRAVIDLA O VYROVNANOM ROZPOČTE	4
I.1. Vývoj štrukturálneho deficitu.....	4
I.2. Plnenie výdavkového pravidla	8
I.3. Výrazná odchýlka	10
I.4. Výnimočné okolnosti	11
Príloha 1 - Postup pri hodnotení pravidla o vyrovnanom rozpočte	12
Príloha 2 – Výnimočné okolnosti	14
Príloha 3 - Výpočet cyklickej zložky salda verejných financií.....	15
Príloha 4 - Jednorazové a dočasné opatrenia	16
Príloha 5 – Príjmové diskrečné opatrenia.....	18

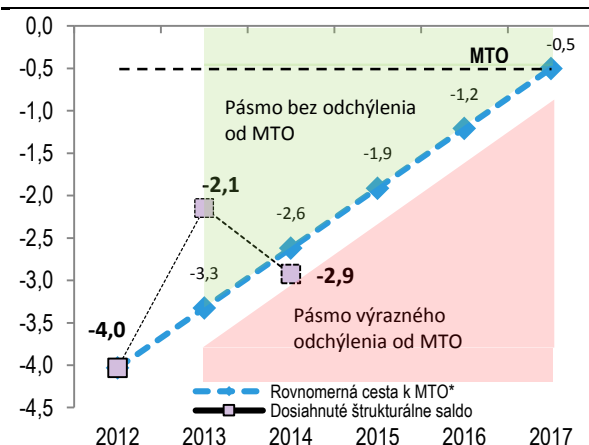

ZHRNUTIE

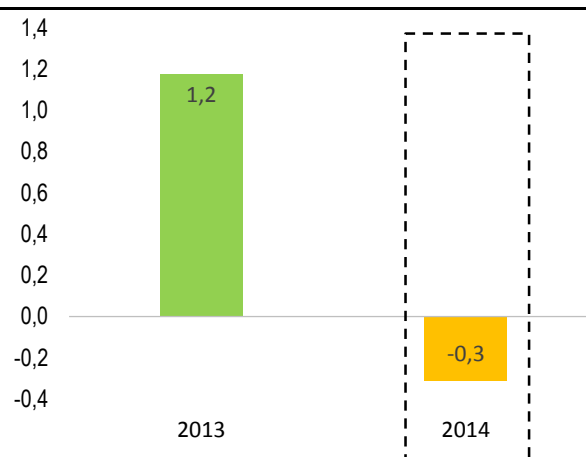
V roku 2014 sa do národnej legislatívy zaviedlo pravidlo vyrovnaného štrukturálneho salda verejnej správy. Ministerstvo financií SR (MF SR) dvakrát ročne vyhodnocuje, či v plnení tohto pravidla za uplynulý rok nenastala výrazná odchýlka, ktorá si vyžaduje aktiváciu korekčného mechanizmu. Hodnotenie spočíva v posúdení vývoja štrukturálneho salda a upravených výdavkov verejnej správy. Za monitorovanie pravidla je ako nezávislá fiškálna inštitúcia zodpovedná aj Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ).

Na základe celkového hodnotenia v roku 2014 nenastala významná odchýlka od smerovania k vyrovnanému rozpočtu. Podľa údajov z jarnej notifikácie Eurostatu dosiahol štrukturálny deficit úroveň 2,9 % HDP. Štrukturálne saldo, primárny ukazovateľ hodnotenia vyrovnaného rozpočtu, tak bol odchýlený o 0,3 % HDP od aktuálnej referenčnej úrovne 2,6 % HDP. Podľa národnej legislatívy má byť rozpočet verejnej správy vyrovnaný alebo prebytkový, čím sa rozumie dosiahnutie štrukturálneho schodku vo výške 0,5 % HDP (strednodobý cieľ, MTO). Doplnkový indikátor, ktorý hodnotí vývoj upravených verejných výdavkov, neplnil požiadavky výdavkového pravidla na medzročnej báze. Od požadovanej úrovne sa odchyľoval o 0,7 % HDP.

Vývoj štrukturálneho salda oproti požadovanej trajektórii (% HDP)

Odchýlka od požadovanej úrovne štrukturálneho salda (% HDP)

*Priemerné znižovanie štrukturálneho salda o 0,71% HDP ročne až do dosiahnutia MTO v roku 2017

Zdroj: MF SR

Vzhľadom na nejednoznačný záver z oboch indikátorov (výška štrukturálneho salda a výdavkového pravidla) pripravilo MF SR celkové hodnotenie, ktoré zohľadňuje aj iné relevantné faktory. Najvýznamnejším z nich sú odhadované vyššie daňové príjmy za minulý rok, ako sa predpokladalo v čase jarnej notifikácie deficitu. Aktuálna daňová prognóza zvyšuje odhad výberu daní oproti notifikovaným údajom v roku 2014, čo v novembrovej aktualizácii hodnotenia prispeje k dodatočnému zmenšeniu odchýlky vo vývoji štrukturálneho salda o približne 0,2 % HDP. Navyše, výdavkové pravidlo nevykazuje výraznú odchýlku na dvojročnom horizonte, ktorý lepšie kopíruje cestu k MTO. **Z celkového hodnotenia preto vyplýva, že v roku 2014 nenastala výrazná odchýlka v plnení pravidla o vyrovnanom rozpočte a preto sa nenavrhuje aktivácia korekčného mechanizmu.**

Táto správa hodnotí plnenie pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2014 prvýkrát. Riadi sa národnou metodikou¹, ktorá lepšie zohľadňuje špecifiká Slovenska. Zámerom je vyjadriť tzv. „skutočný“ deficit, ktorý by lepšie odrážal štrukturálne zmeny v hospodárení verejnej správy. Po tomto hodnotení zo strany MF SR pripraví svoju hodnotiacu správu aj RRZ. Hodnotenie oboch inštitúcií bude aktualizované po jesennej notifikácii Eurostatu.

¹ Rozdiely medzi jednotnou metodikou Európskej komisie a národnou metodikou sú uvedené v Boxe 1.

I. VYHODNOTENIE PRAVIDLA O VYROVNANOM ROZPOČTE

Fiškálny kompakt v rámci Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v Hospodárskej a menovej únii (ďalej len fiškálny kompakt) zakotvuje európske fiškálne pravidlá do národnej legislatívy. Slovensko túto medzivládnu zmluvu implementovalo s účinnosťou od januára 2014 novelou zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy². Zo zákona vyplýva najmä pravidlo štrukturálne vyrovnaného rozpočtu (v podobe potreby dosiahnutia strednodobého rozpočtového cieľa resp. MTO) a aplikácia korekčného mechanizmu v prípade výraznej odchýlky od plnenia tohto pravidla. Plnenie pravidla o vyrovnanom rozpočte za ukončený rok hodnotí dvakrát ročne MF SR a následne RRZ ako nezávislá fiškálna inštitúcia (formálny proces je popísaný v Prílohe 1). Hodnotenie vychádza z oficiálnej notifikácie Eurostatu.

Slovensko si určilo svoj strednodobý cieľ v podobe štrukturálneho deficitu na úrovni 0,5 % HDP, s plánovaným termínom dosiahnutia v roku 2017.³ Štrukturálne vyjadrené saldo vhodnejšie odzrkadľuje „skutočnú“ fiškálnu pozíciu, pretože zohľadňuje potenciálny stav ekonomiky a nezahŕňa jednorazové rozpočtové vplyvy. MF SR v rámci fiškálneho kompaktu kvantifikuje vývoj štrukturálneho salda pomocou národnej metodiky, ktorá oproti metodike EK vernejšie odráža špecifiká SR. Dodatočným analytickým ukazovateľom hodnotenia je výdavkové pravidlo⁴, podľa ktorého má byť tempo vývoja výdavkov v súlade s potenciálnym rastom ekonomiky a cestou k vyrovnanému rozpočtu.

Zohľadnením oboch ukazovateľov sa posudzuje, či nedošlo k výraznému odchyleniu od cesty k strednodobému cieľu. V prípade výraznej odchýlky má MF SR povinnosť navrhnúť vláde korekčný mechanizmus vo forme limitu verejných výdavkov, ktorý by mal viesť k náprave identifikovanej odchýlky a dosiahnutiu strednodobého cieľa v pôvodnom termíne. Návrh korekčného mechanizmu zo strany MF SR posudzuje RRZ v rámci svojho stanoviska. V prípade, že v hodnotenom roku nastanú výnimočné okolnosti mimo kontroly vlády, korekčný mechanizmus sa vzhľadom na únikovú klauzulu neaplikuje (viac v Prílohe 2).

I.1. Vývoj štrukturálneho deficitu

Pri vyhodnotení pravidla o vyrovnanom rozpočte sa v prvom kroku posudzuje ukazovateľ štrukturálneho salda verejnej správy (VS). Podľa znenia fiškálneho kompaktu má byť rozpočet verejnej správy vyrovnaný alebo prebytkový, čím sa rozumie dosiahnutie štrukturálneho schodku vo výške 0,5 % HDP. V prípade, že samotná úroveň MTO nie je dosiahnutá, hodnotí sa smerovanie k MTO, konkrétne, či sa štrukturálne saldo priebežne znižuje na požadovanú úroveň.

Cesta k dosiahnutiu MTO nie je explicitne uvedená v národnej ani európskej⁵ legislatíve. **Vzhľadom na to bola pri hodnotení konsolidačného úsilia určená trajektória rovnomerného znižovania štrukturálneho salda počnúc rok 2012 až do roku 2017 (Graf 1).** Podľa takto stanovenej trajektórie je pre dosiahnutie MTO v roku 2017 potrebné priemerné znižovanie štrukturálneho salda o 0,7 % HDP ročne⁶. Trajektória stanovuje referenčnú hodnotu

² Od 1. januára 2014 nadobudol účinnosť zákon č. 436/2013 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

³ Strednodobý rozpočtový cieľ je definovaný ako štrukturálny deficit maximálne vo výške 0,5 % HDP alebo 1 % HDP v prípade verejného dlhu výrazne pod 60 % HDP a minimálnych rizík spojených s dlhodobou udržateľnosťou.

⁴ Príjmové opatrenia sú v rámci výdavkového pravidla kvantifikované Výborom pre daňové prognózy z júna 2015, ktorý obsahuje aktuálnejšie údaje za príjmy ako sú uvedené v notifikácii. Aktualizácia odhadu vplyvov príjmových opatrení je len čiastočne previazaná s notifikačným procesom.

⁵ Pakt stability a rastu síce určuje požadovanú medziročnú zmenu štrukturálneho salda na základe produkčnej medzery, rizik udržateľnosti a výšky verejného dlhu, takto definovaná trajektória by však v prípade Slovenska nevedla k dosiahnutiu MTO v roku 2017. Na rozdiel od Paktu Stability a rastu sa teda väčší dôraz kladie na dosiahnutie MTO ako na cestu k MTO.

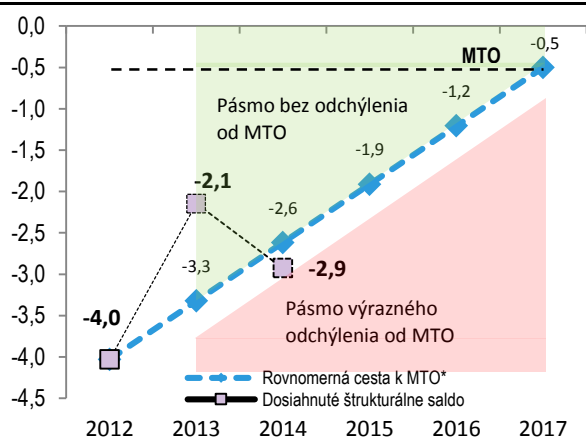
⁶ Výpočet vychádza z počiatočnej pozície štrukturálneho salda 4,0 % HDP v roku 2015. Pre splnenie MTO vo výške štrukturálneho deficitu 0,5 % HDP roku 2017 je potrebná rovnomerná priemerná konsolidácia 0,71 % HDP. Trajektória konsolidácie sa môže meniť z dôvodu revízií produkčnej medzery. Aktualizácia potenciálneho rastu totiž spravidla mení celý časový rad vrátane východiskového bodu.

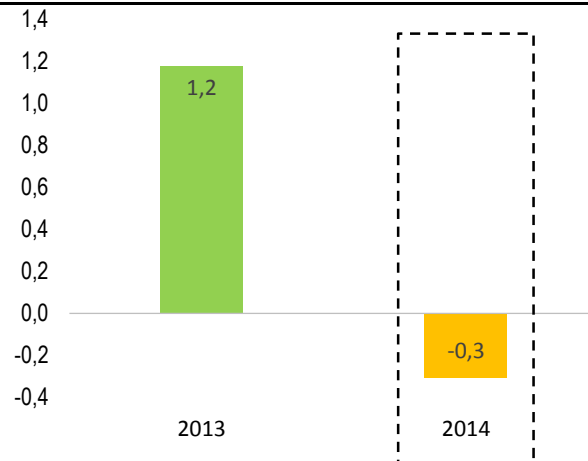
pre odchýlku od cesty k MTO. Výška štrukturálneho salda sa porovná oproti predpokladu rovnomerného zlepšovania štrukturálneho salda v období medzi rokmi 2012 a 2017. Vzhľadom na to, že úroveň dosiahnutého štrukturálneho deficitu nesmie byť výrazne pod načrtnutou trajektóriou konsolidácie (viď Graf 2). Fiškálny kompakt je tak jasne naviazaný na splnenie MTO v stanovenom termíne⁷.

V hospodárení verejnej správy v roku 2014 nenastala výrazná odchýlka od smerovania k vyrovnanému rozpočtu. Na základe údajov z aprílovej notifikácie Eurostatu dosiahol štrukturálny deficit úroveň 2,9 % HDP, oproti referenčnej hodnote 2,6 % HDP. Vychádzajúc z predpokladu rovnomernej trajektórie k MTO došlo k vychýleniu od cesty k MTO vo výške 0,3 % HDP, ktoré nie je významné.

Graf 1: Vývoj štrukturálneho salda oproti požadovanej trajektórii (% HDP)

Graf 2: Odchýlka od požadovanej úrovne ŠS salda (% HDP)

*Priemerné znížovanie štrukturálneho salda o 0,71% HDP ročne až do dosiahnutia MTO v roku 2017

Zdroj: MF SR

Výrazná konsolidácia v roku 2013 vytvorila priestor na fiškálnu expanziu do výšky 0,5 % HDP, štrukturálny deficit sa v roku 2014 medziročne prehýbil o 0,8 % HDP. Splnenie MTO v roku 2017 si v ďalších rokoch vyžiada štrukturálne zlepšenie vo výške 2,4 % HDP.

BOX 1 – Rozdiely pri výpočte štrukturálneho salda v národnej a EK metodike

Analytickým účelom štrukturálneho salda je ukázať, aká je udržateľná fiškálna pozícia krajiny s prihliadnutím na potenciálny stav ekonomiky. MFSR používa pri jeho výpočte dve rôzne metodiky:

- **Národnou metodikou** sa hodnotí rozpočtová pozícia za ukončený rok. Zámerom je vyjadriť tzv. „skutočný“ resp. národný štrukturálny deficit, ktorý by mal lepšie odrážať ekonomický vývoj v SR. Tento prístup MF SR aplikuje v hodnotení pravidla o vyrovnanom rozpočte.
- **Metodikou EK** používa MF SR vo svojich európskych strategických dokumentoch (program stability a návrh rozpočtového plánu). V strategických materiáloch je cieľom čo najviac sa priblížiť k hodnoteniu EK, ktoré má rozhodujúcu úlohu pri posudzovaní súladu fiškálnej politiky s európskymi pravidlami.

⁷ Naopak, výklad Paktu a stability rastu kladie väčší dôraz na cestu k MTO.

Jednotlivé metodiky sa líšia vo výpočte cyklickej zložky a posúdení jednorazových vplyvov. Pre účely fiškálneho kompaktu sa využíva disagregovaný prístup, v ktorom sa cyklická zložka odhaduje pomocou medzier v relevantných makroekonomických základniach.⁸ Naopak, EK používa agregovaný prístup, ktorý odhaduje vzťah medzi fiškálnymi indikátormi a produkčnou medzerou. Hlavnou výhodou metodológie EK je jednoduchosť aplikácie, nenáročnosť na vstupné údaje a porovnateľnosť naprieč krajinami. Disagregovaný odhad cyklickej zložky poskytuje relevantnejší obraz o stave slovenských verejných financií, keďže štruktúra hospodárskeho rastu podlieha významným zmenám, ktoré agregovaný indikátor produkčnej medzery nemusí zachytiť správne. Obdobné rozdiely sú aj v zozname jednorazových opatrení, potrebných pre výpočet štrukturálneho salda. Všeobecná definícia neumožňuje jednoznačne určiť či ide o jednorazové opatrenia alebo nie, preto MF SR publikovalo podrobnejší manuál, ktorý sa venuje tejto problematike⁹.

Z porovnanie oboch prístupov vyplýva, že v rokoch 2013 a 2014 odhaduje EK metodika štrukturálne saldo nižšie o 0,7 % HDP v roku 2013 a o 0,9 % HDP v roku 2014. Konsolidačné úsilie je napriek rozdielnym levelom štrukturálneho salda podobné v oboch metodikách.

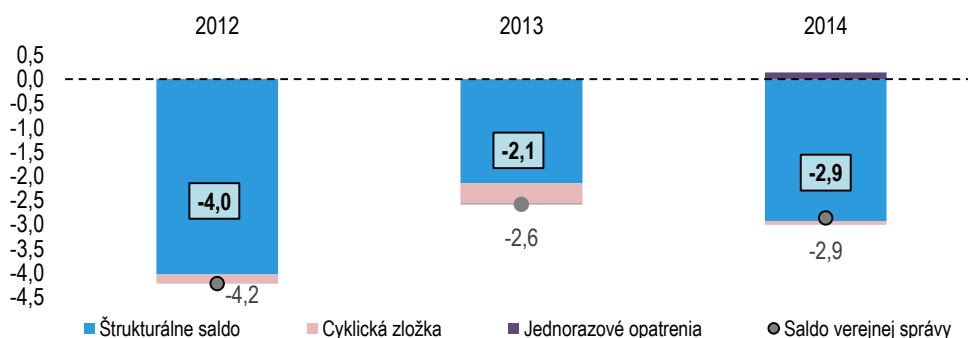
Tabuľka 4: Rozdiely vo výpočte štrukturálneho salda v národnej metodike a EK metodike

	Národná metodika (1)		EK Metodika (2)		Rozdiely (3=1-2)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
1. Saldo verejnej správy	-2,6	-2,9	-2,6	-2,9	0,0	0,0
2. Cyklická zložka	-0,4	-0,1	-1,1	-1,1	0,7	1,0
3. Jednorazové opatrenia	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0	-0,2
4. Štrukturálne saldo	-2,1	-2,9	-1,5	-2,1	-0,7	-0,9
<i>p.m. Konsolidačné úsilie</i>	1,9	-0,8	2,0	-0,6	-0,1	-0,2

Zdroj: MF SR

V roku 2014 boli identifikované viaceré menšie jednorazové opatrenia s pozitívnym vplyvom 0,1 % HDP, ktoré štrukturálne saldo nezahŕňa. Vzhľadom na rýchle uzavretie produkčnej medzery oproti roku 2013 mala cyklická zložka na saldo VS približne neutrálny dopad (detaily v Prílohe 3 a 4). Celkovo sa tak úroveň štrukturálneho salda kvôli vzájomnému započítaniu cyklickej zložky a jednorazových opatrení takmer nelíšila od salda VS podľa notifikácie Eurostatu. Dôvodom prehĺbenia deficitu oproti scenáru nezmenených politík bol medziročný nárast výdavkových položiek, najmä kapitálových výdavkov, transferov na zdravotnícke zariadenia a výdavkom na tovary a služby. Podrobnejšie detaily sú uvedené v Boxe 2.

Graf 3: Štrukturálne saldo VS podľa národnej metodiky (% HDP)

Zdroj: MF SR

⁸ Inštitucionálne je priekopníkom tohto prístupu Európska Centrálna Banka a na Slovensku ho používa RRZ.

⁹ Kompletný prehľad jednorazových opatrení je možné nájsť v manuáli MF SR, ktorý je dostupný na <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9595>.

BOX 2 – Vyhodnotenie plnenia rozpočtu v roku 2014 podľa scenára nezmenených politík

Scenár nezmenených politík (no-policy-change alebo NPC) prezentuje hypotetický vývoj salda verejnej správy za predpokladu nezmenenej legislatívy a aktuálneho odhadu makroekonomického vývoja. Tento analytický pohľad zobrazuje, ako by sa vyvíjali jednotlivé položky rozpočtu „prirodzeným tempom“ bez zásahov vlády.¹⁰

Analytický NPC scenár sa pripravuje v rámci programu stability najmä na vyčíslenie opatrení potrebných na splnenie rozpočtových cieľov, jeho použitie je však vhodné aj pri vyhodnotení skutočného plnenia rozpočtu. Porovnaním NPC scenára s výslednou hodnotou jednotlivých príjmových aj výdavkových položiek v roku 2014 je možné lepšie kvantifikovať skutočné vplyvy fiškálnej politiky vlády.

Oproti predpokladu nezmenených politík sa výsledný deficit v roku 2014 prehýbil o 0,6 % HDP. Túto hodnotu je možno považovať za vplyv opatrení vlády uskutočnených v roku 2014. Hlavným faktorom bol vývoj na výdavkových položkách, ktoré rástli oproti NPC scenáru rýchlejším tempom (- 0,9 % HDP), čo však bolo mierne kompenzované aj vyššími príjmami (+0,2 % HDP).

Tabuľka 1: Zoznam opatrení v roku 2014 (ESA2010, skutočnosť oproti NPC scenáru)

	mil. eur	% HDP
1. Príjmy verejnej správy	199	0,2
Daňové príjmy	104	0,1
z toho: Odvod z podnikania v regulovaných. odvetviach	83	0,1
z toho: Zavedenie daňovej licencie DPPO	78	0,1
z toho: Zníženie sadzby DPPO na 22%	-94	-0,1
z toho: Prísnejšie pravidlá pre umorovanie strát	37	0,0
Sociálne a zdravotné odvody	35	0,0
Nedaňové príjmy	121	0,2
z toho: Príjem z digitálnej dividendy	173	0,2
z toho: Pokuta PMÚ	45	0,1
z toho: ostatné	-97	-0,1
Granty a Transfery	-61	-0,1
2. Výdavky verejnej správy	-708	-0,9
Vyššie výdavky na tovary a služby	-170	-0,2
Nižšie výdavky na kompenzácie zamestnancov	83	0,1
Vyššie transfery zdravotníckym zariadeniam	-186	-0,2
Vyššie ostatné transfery	-168	-0,2
Vyššie kapitálové výdavky	-212	-0,3
Ostatné výdavky	-55	-0,1
3. Spolu (1-2)	-509	-0,7

Pozn.: ide o vplyvy na saldo VS, (+) znamená zlepšenie a (-) zhoršenie salda

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR

¹⁰ Pri interpretácii týchto výsledkov treba byť opatrný, pretože jednotná metodika pre zostavenie NPC scenára so skutočnosťou nie je definovaná.

Príjmy verejnej správy

- **Daňové príjmy:** Zmeny v daňovej legislatíve v roku 2014 zvýšili daňové príjmy oproti NPC scenáru celkovo o 104 mil. eur.
Právnické osoby platia od roku 2014 daňovú licenciu, ktorá je pre rôzne typy firiem diferencovaná. Toto opatrenie je zamerané na riešenie vyhýbania sa plateniu korporátnej dane z príjmu. Vplyvom opatrenia sa výber daní z príjmu právnických osôb zvýšil staticky o 78 mil. eur.¹¹ Zároveň sa v roku 2014 znížila sadzba dane z príjmu právnických osôb o jeden percentný bod na 22 %, čím jej výnos klesol o 94 mil. eur. Predĺženie platnosti osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach, pôvodne dočasne platného do roku 2013, pozitívne prispelo k hospodáreniu verejnej správy vo výške 83 mil. eur. Zmeny v umorovaní straty znížili dobu odpisovania straty na 4 roky a upravili spôsob jej odpisovania len prostredníctvom rovnomerného odpisu. Fiškálny vplyv bol 37 mil. eur.
- **Nedaňové príjmy:** Začiatkom roka 2014 Protimonopolný úrad udelil pokutu vo výške 45 mil. eur. stavebným firmám podozrivým z kartelu. Nedaňové príjmy sa jednorazovo zvýšili o ďalších 173 mil. eur vzhľadom na uskutočnenú aukciu na predaj voľných frekvencií na prevádzku mobilných sietí štvrtej generácie. Negatívny vplyv na saldo VS oproti NPC mali naopak nižšie nedaňové príjmy ŽSR o 83 mil. eur.

Výdavky verejnej správy

- **Vyššie výdavky na tovary a služby:** V roku 2014 rástli výdavky na tovary a služby oproti stagnujúcemu vývoju spotrebiteľských cien výrazne rýchlejšim tempom. Oproti NPC scenáru sa výdavky na medzispotrebu zvýšili o 170 mil. eur, pričom najväčší prírastok bol zaznamenaný v prípade výdavkov NDS, ktoré tvoria okolo 80% tohto nárastu.
- **Úspory na kompenzáciách zamestnancov:** Mzdové náklady zamestnancov vo verejnej správe rástli oproti platom v súkromnej sfére pomalším tempom, čím vznikli úspory v hospodárení VS na úrovni 83 mil. eur.
- **Vyššie transfery zdravotníckym zariadeniam:** V oblasti zdravotníctva došlo k zvýšeniu transferov zdravotníckym zariadeniam o 180 mil. eur, čo predstavuje oproti NPC scenáru 5% nárast.
- **Vyššie ostatné transfery:** Ostatné transfery rástli výraznejšie predovšetkým na strane ŠR.
- **Vyššie kapitálové výdavky:** Nárast kapitálových výdavkov oproti NPC scenáru o 212 mil. eur je výsledkom najmä výraznejších investícií zo strany NDS a obcí, u ktorých boli kapitálové výdavky predchádzajúce roky výraznejšie tlmené.

I.2. Plnenie výdavkového pravidla

Výdavkové pravidlo má za cieľ porovnať, či tempo rastu výdavkov upravené o zmeny v príjmoch zodpovedá potenciálnemu rastu ekonomiky.¹² V prípade, že sa krajina nenachádza na svojom MTO, tempo výdavkov musí náležite prispievať k znižovaniu štrukturálneho salda. Keďže Slovensko zatiaľ nedosiahlo svoj strednodobý cieľ, pri vyčíslení možného nárastu upravených výdavkov sa potenciálny rast konzistentne znižuje¹³ o požadované konsolidačné úsilie. Výdavkové pravidlo sa však považuje len za doplnkový indikátor, keďže presnejšie vymedzuje na ktorých položkách by sa malo konsolidovať (na rozdiel od štrukturálneho salda, ktoré zohľadňuje celkový pohľad na verejné financie).

Pri výpočte výdavkového pravidla dochádza k úprave nominálnych výdavkov verejnej správy najmä o také položky, ktoré nie sú priamo pod kontrolou vlády. Celkové výdavky sa preto očisťujú o náklady na dlh, výdavky reagujúce na ekonomický cyklus, ale aj výdavky financované z fondov EU. Pri výpočte sa berú do úvahy vyhladené¹⁴ verejné investície. Takto upravené výdavky sa následne očisťujú o diskrečné príjmové opatrenia (zoznam je uvedený

¹¹ V tomto prípade ide o statický prepočet. Viaceré subjekty predtým neplatili pravdepodobne žiadnu korporátnu daň, po zavedení licencie však zaplatili DPPO vo výške licencie. Efektívne stúpol výnos DPPO na úkor daňovej licencie.

¹² Potenciál ekonomiky sa vyjadruje referenčnou mierou rastu výdavkov za posledný rok.

¹³ Podobne ako pri hodnotení vývoja štrukturálneho salda sa rozlišuje sa, či daná krajina už dosiahla svoje MTO alebo k nemu smeruje. Ak krajina ešte nespĺnila svoj cieľ, tak vyžaduje výdavkové pravidlo pomalší rast výdavkov aby bolo zabezpečené približovanie sa k MTO.

¹⁴ Investície môžu v závislosti od konkrétneho projektu výrazne kolísať. V záujme vyššej stability ukazovateľa sa berie do úvahy štvorročný priemer namiesto aktuálnej hodnoty verejných investícií.

v Prílohe 5), aby bol povolený len taký nárast výdavkov, ktorý je krytý dodatočnými príjmami. Výdavkové pravidlo nadobúda na dôležitosť, keď sa ekonomika nachádza nad svojím potenciálom.¹⁵

Upravený výdavkový agregát po očistení o príjmové opatrenia zaznamenal v roku 2014 reálny rast 2,3 %. Podľa výdavkového pravidla mohli upravené výdavky verejnej správy rásť len o 0,4 %. Negatívna odchýlka je na úrovni 0,7 % HDP.

Tabuľka 2: Výdavkové pravidlo (ESA2010 mil. eur)

	2012	2013	2014
Makroekonomické predpoklady			
potenciálny rast HDP (v %)	-	1,9	2,2
HDP v bežných cenách	72 185	73 593	75 215
Výdavkový agregát			
1. Celkové výdavky	29 018	30 193	31 410
2. (-) Úrokové náklady	1 286	1 393	1 447
3. (-) Tvorba hrubého fixného kapitálu (EÚ + národné)	2 182	2 193	2 788
4. (+) Tvorba hrubého fixného kapitálu (priemer za t-3 až t, EÚ + národné)	2 378	2 328	2 437
5. (-) Bežné Výdavky na EU programy plne kryté príjmami z EU fondov ¹⁶	171	249	310
6. (-) Cyklická zložka na dávkach v nezamestnanosti	4	14	7
7. (-) Výdavky plne kryté automatickým zvýšením príjmov	0	0	0
8. (-) Zaradenie dopravných podnikov do sektora verejnej správy v r. 2014	-	-	62
9. Primárny výdavkový agregát (1-2-3+4-5-6-7-8)	27 752	28 672	29 233
10. Medziročná zmena primárneho výdavkového agregátu (9 _t -9 _{t-1})		921	561
11. Zmena v príjmoch z titulu diskrečných príjmových opatrení		1 139	-29
12. Nominálny rast agregátu výdavkov očisteného o príjmové opatrenia ((10 _t -11 _t)/9 _{t-1})		-0,8	2,1
13. Medziročná zmena deflátoru		0,5	-0,2
14. Reálny rast agregátu výdavkov očist. o príjmové opatrenia (12-13)		-1,3	2,3
15. Miera potencionálneho rastu HDP		1,9	2,2
16. Zníženie rastu výdavkov (zmena štruktúrného salda (((1 _{t-1} -2 _{t-1})/HDP _{t-1}))		1,9	1,8
17. Výdavkové pravidlo (15-16)		0,1	0,4
18. Odchýlka od výdavkového pravidla ((17_t-14_t)*9_{t-1}/HDP_t)		0,5	-0,7
19. Splnenie výdavkového pravidla		áno	nie
<i>p. m. kumulatívna odchýlka od výdavkového pravidla v % HDP</i>		-	-0,2

Pozn.: Dopravné podniky boli preradené do verejného sektora od roku 2014. Pre vzájomnú porovnatelnosť rokov 2013 a 2014 bol identifikovaný nárast výdavkov z dôvodu preradenia dopravných podnikov (po zohľadnení vzájomných transferov vo VS a výdavkov z programov EÚ na investície) a očistený z celkových výdavkov. Zohľadňuje sa aj deficit dopravných podnikov, nakoľko veľká časť deficitu ide na vrub zvýšených investícií.

Zdroj: MF SR

¹⁵ Pozitívne cyklické príjmy v čase konjunktúry (nezahrnuté v diskrečných opatreniach) majú tendenciu umožniť aj nárast výdavkov nad potenciálnu úroveň. Výdavkové pravidlo monitoruje práve tento neželaný fiškálny vplyv.

¹⁶ Tvorba hrubého fixného kapitálu VS je z veľkej časti financovaná EÚ zdrojmi. Výdavky na EÚ programy preto pokrývajú len neinvestičnú časť výdavkov (bežné výdavky).

I.3. Výrazná odchýlka

Vyhodnotenie výraznej odchýlky sa posudzuje na základe dosiahnutej úrovne štrukturálneho salda a vývoja výdavkového pravidla. Pri oboch indikátoroch sa v hodnotenom roku rozlišuje miera odchýlenia:

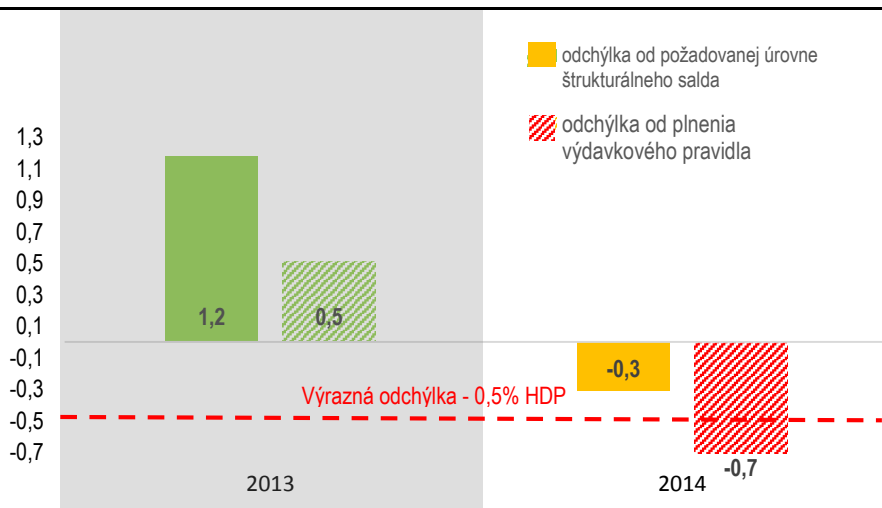
- odchýlenie menej ako 0,5 % HDP (t.j. čiastočné odchýlenie)
- výrazné odchýlenie nad 0,5 % HDP

Výrazná odchýlka od plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte nastáva, ak došlo k výraznému odchýleniu aspoň v jednom z indikátorov a potvrdí ju aj dodatočné celkové hodnotenie. Toto hodnotenie prihliada na aj na ďalšie relevantné skutočnosti, ktoré notifikované údaje podľa Eurostatu nemusia nutne zachytiť. Celkové hodnotenie má zahŕňať len overiteľné a kvantifikovateľné vplyvy.

V praxi sa v ňom bude prikladať väčší dôraz na ukazovateľ štrukturálneho salda. Dôvodom je, že na rozdiel od európskych pravidiel je fiškálny kompakt jasne naviazaný na splnenie MTO, ktoré je vyjadrené v štrukturálnych hodnotách. Na rozdiel od štrukturálneho salda výdavkové pravidlo nemá stanovenú svoju cieľovú hodnotu a porovnáva len medzročné údaje.

Kým v roku 2013 štrukturálne saldo plnilo požadovaný vývoj s dostatočnou rezervou, v roku 2014 nastala odchýlka – nie výrazná – od požadovanej úrovne štrukturálneho salda vo výške 0,3 % HDP. Inými slovami, konsolidačné úsilie bolo mierne pod úrovňou požadovanej cesty k MTO¹⁷ (viď graf v časti I.1). **Keďže k zhoršeniu vývoja prispel značnou mierou práve nárast výdavkov, v prípade plnenia výdavkového pravidla nastalo výrazné odchýlenie vo výške 0,7 % HDP.**

Graf 4: Odchýlka od potrebného zlepšovania štrukturálneho salda a výdavkového pravidla (% HDP)

Zdroj: MF SR

Vzhľadom na nejednoznačný záver a dodatočné informácie nad rámec notifikácie Eurostatu pripravilo MF SR celkové hodnotenie. Dodatočne sa zohľadňuje lepšie plnenie daňových príjmov, ako sa predpokladalo pri notifikácii. K júnu 2015 boli identifikované nasledovné dodatočné faktory:

¹⁷ Treba však poznamenať, že aj pri splnení fiškálnych cieľov na nasledujúce roky by Slovensko nedosiahlo strednodobý cieľ v roku 2017.

- Relevantným faktorom hodnotenia je navýšenie odhadu výberu daní nad rámec notifikovaných údajov¹⁸. V roku 2014 sa tak podľa konzervatívnych odhadov zlepši nominálne aj štrukturálne saldo o 0,2 % HDP, o čo sa zníži aj odchýlka pri tomto ukazovateli.¹⁹ Mierne pozitívne riziko pre deficit 2014 pretrváva aj nad rámec tohto nového odhadu.
- Pri hodnotení štrukturálneho salda sa posudzuje predbežne dosiahnutá úroveň oproti MTO. V prípade výdavkového pravidla sa však zohľadňuje iba zmena celkových výdavkov za posledný rok. Ukazovateľ úrovne štrukturálneho salda takto zohľadňuje celú trajektóriu k MTO, kým výdavkové pravidlo berie do úvahy len jednoročný horizont. Aby sa zachytil príspevok vývoja výdavkov k smerovaniu k MTO je vhodné posúdiť odchýlku výdavkového pravidla aj na kumulatívnej báze, v súlade s hodnotením štrukturálneho salda. Vďaka výraznejšiemu plneniu pravidla v roku 2013, ktorá čiastočne kompenzuje odchýlenie v roku 2014, nevzniká pri výdavkovom pravidle výrazná odchýlka na kumulatívnej báze.

Tabuľka 3: Relevantné faktory pre celkové hodnotenie (% HDP)

	2013	2014
Štrukturálne saldo		
Odchýlka od požadovaného znížovania štrukturálneho salda	1,2	-0,3
- lepší výber daní a odvodov za rok 2014 (nad rámec notifikácie Eurostatu)		0,2
Odchýlka ŠS po zohľadnení dodatočných faktorov		-0,1
Výdavkové pravidlo		
Odchýlka od výdavkového pravidla	0,5	-0,7
Kumulatívna odchýlka od výdavkového pravidla		-0,2

Zdroj: MF SR

Po zohľadnení týchto faktorov dochádza k menšej odchýlke pri štrukturálnom salde vo výške 0,1 % HDP. Výdavkové pravidlo sa aj na kumulatívnej báze mierne vychýľuje o 0,2 % HDP, ale nie je výrazne odchýlené. Zároveň, keďže bola slovenská ekonomika v roku 2014 stále pod svojím potenciálom (1,3 % HDP), schopnosť výdavkového pravidla indikovať fiškálne riziká je menšia. **Celkové hodnotenie preto konštatuje, že v roku 2014 nedošlo k výraznej odchýlke od plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte. MF SR preto nenavrhuje spustiť korekčný mechanizmus.**

I.4. Výnimočné okolnosti

V rámci hodnotenia pravidla o vyrovnanom rozpočte sa posudzuje, či počas roka nenastali výnimočné okolnosti, ktoré by umožnili odklon od cesty k MTO. Fiškálny kompakt vzťahuje výnimočné okolnosti na udalosť mimo kontroly vlády, ktorá má veľký vplyv na finančnú pozíciu verejnej správy alebo obdobie prudkého hospodárskeho poklesu²⁰. V prípade, že nastanú výnimočné okolnosti, korekčný mechanizmus sa neuplatňuje. Pri posudzovaní nejednoznačne vymedzených kritérií výnimočných okolností používa MF SR rovnaký výklad ako RRZ (Príloha 2).

V roku 2014 nenastala žiadna udalosť s vplyvom na finančnú pozíciu podľa vymedzenia ústavného zákona. Slovensko zaznamenalo reálny rast HDP vo výške 2,4 %. Negatívna produkčná medzera dosahovala hodnotu 1,3 % HDP, teda výrazne pod 3 % hranicou. V prípade posudzovania hospodárskeho vývoja eurozóny MF SR preberá stanovisko Európskej komisie, ktorá rok 2014 nevyhodnotila ako rok prudkého hospodárskeho poklesu (HDP eurozóny sa v reálnych hodnotách medziodobne zvýšilo o 0,9 %).

¹⁸ Hlavným vplyvom je lepší výber DPPO o 134 mil. eur oproti notifikácii Eurostatu. Finálne údaje za daň z príjmov PO budú známe až začiatkom roku 2016.

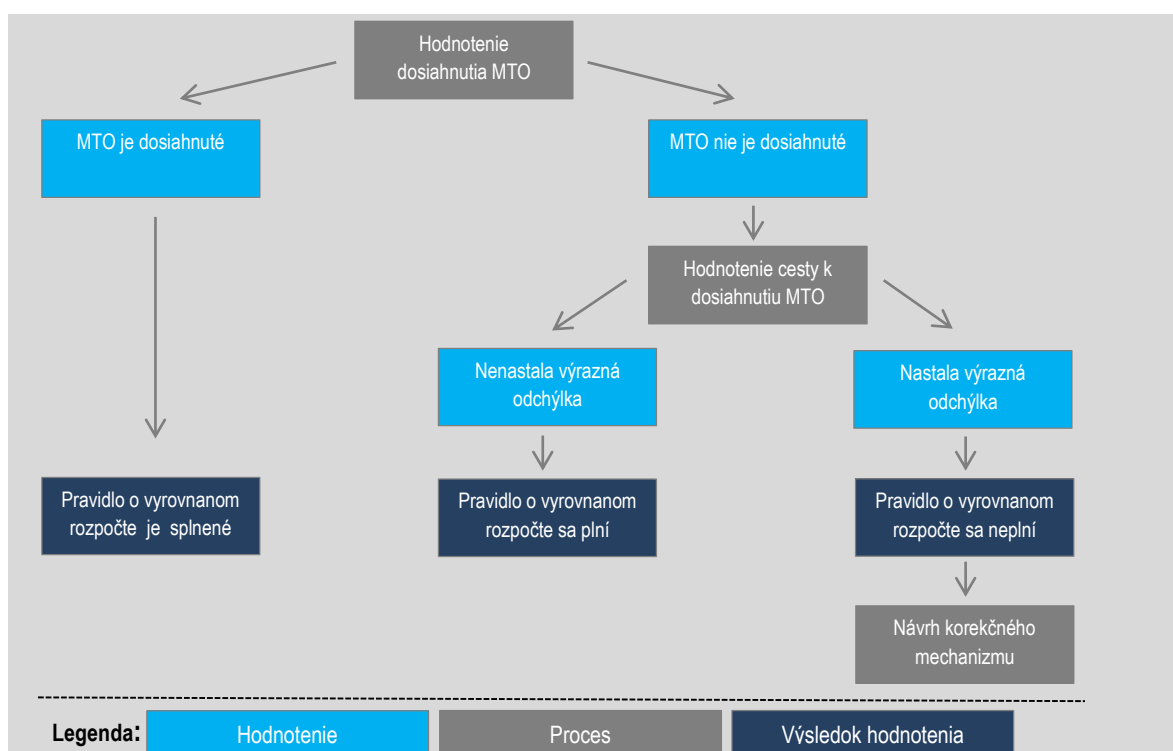
¹⁹ Formálne hodnotenie odchýlky je založené na notifikovaných údajoch salda VS vo výške 2,87 % HDP, ktoré nezahŕňa novšie údaje o plnení DPPO.

²⁰ Definícia je previazaná s revidovaným Paktom stability a rastu. Zároveň platí, že dočasné odchýlenie od MTO neohrozí fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.

PRÍLOHY

Príloha 1 - Postup pri hodnotení pravidla o vyrovnanom rozpočte

Ministerstvo financií SR v prvom kroku posudzuje splnenie strednodobého cieľa. Ak zhodnotí, že tento cieľ nebol dosiahnutý, vyhodnocuje sa v ďalšom kroku, či Slovensko napredovalo dostatočne k jeho splneniu. Dostatočný pokrok k splneniu MTO sa formálne posudzuje podľa toho, či došlo k tzv. výraznej odchýlke. Ak sa v rámci hodnotenia identifikuje výrazná odchýlka, je potrebné spustiť korekčný mechanizmus a navrhnúť opatrenia, ktoré umožnia splnenie strednodobého cieľa. Vláda následne rozhodne o korekčnom mechanizme, v rámci ktorého rozhodne o návrhu na limit výdavkov a schváli opatrenia, ktoré sa budú v rámci korekčného mechanizmu realizovať. V prípade, že vláda neuplatní korekčný mechanizmus, musí zaslať Národnej Rade SR písomné zdôvodnenie rozhodnutia o neuplatnení korekčného mechanizmu. Nasledujúca schéma znázorňuje postup hodnotenia pravidla o vyrovnanom rozpočte

Transpozícia fiškálneho kompaktu v národnej legislatíve popisuje stanovený harmonogram krokov a úlohy, za ktoré sú v celom procese hodnotenia pravidla vyrovnaného rozpočtu zodpovedné jednotlivé inštitúcie. Podľa zákona je MF SR povinné dvakrát ročne²¹ zverejniť hodnotenie, či za uplynulý rok došlo k výraznému odchyleniu od strednodobého cieľa. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) ako nezávislá inštitúcia taktiež vyhodnocuje existenciu prípadnej výraznej odchýlky (tzv. hodnotenie pravidla vyrovnaného rozpočtu). Hodnotenie ministerstva financií je základný predpoklad pre prípadné nápravné kroky, pričom dôveryhodnosť hodnotenia overuje RRZ.

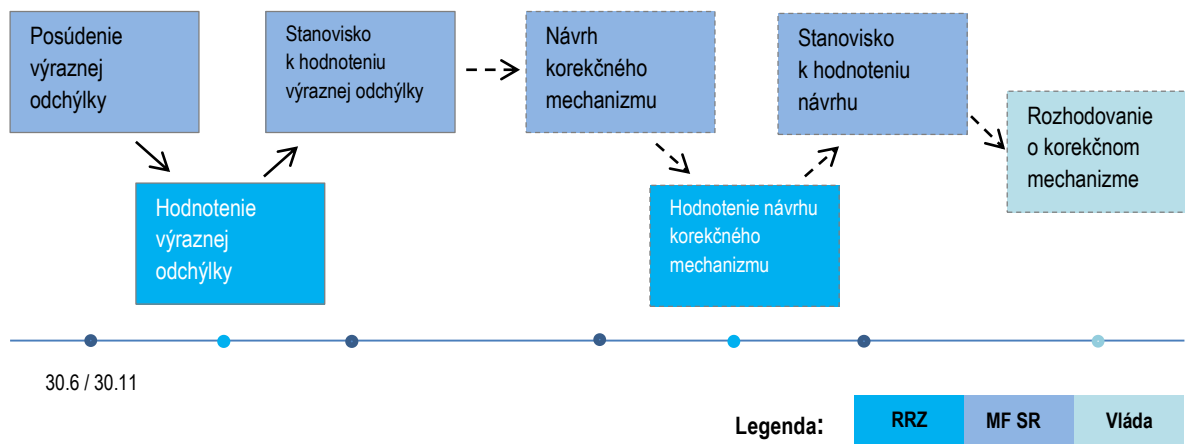
V ďalšom kroku MF SR reaguje na hodnotenie RRZ zverejním stanoviska. Ak MF SR identifikuje výraznú odchýlku, navrhuje prípadné spustenie korekčného mechanizmu, ktorý taktiež podlieha hodnoteniu RRZ.

²¹ Hodnotenie sa predkladá do 30. júna a 30. novembra bežného roka. Hodnotenie pravidla je naviazané na notifikáciu deficitu a dlhu VS zverejnenú Eurostatom.

Korekčný mechanizmus sa neuplatňuje, ak v danom roku nastali výnimočné okolnosti (Príloha 2). Jedná sa o udalosti, ktoré ovplyvňujú finančnú pozíciu verejnej správy a zároveň sú mimo kontroly dotknutej krajiny alebo o obdobie prudkého hospodárskeho poklesu.

V poslednom kroku vláda rozhoduje o jeho uplatnení. V legislatíve sú stanovené len termíny pre zverejnenie hodnotenia MF SR. Legislatívne nie sú určené termíny pre postup nasledujúci po návrhu korekčného mechanizmu. Predpokladá sa, že sa bude prelínať s kalendárom predkladania návrhu rozpočtu verejnej správy resp. s programom stability. Podrobnejšie je proces znázornený v nižšie uvedenej schéme.

Príloha 2 – Výnimočné okolnosti

Výnimočnými okolnosťami sa rozumejú nezvyčajné udalosti, ktoré sú mimo kontroly dotknutej krajiny a zároveň majú veľký vplyv na finančnú pozíciu verejnej správy alebo obdobie prudkého hospodárskeho poklesu vo vzťahu na danú krajinu alebo eurozónu ako celok. Okolnosti sa považujú za výnimočné len v prípade, že neohrozujú fiškálnu udržateľnosť danej krajiny. Presnejšie vymedzenie je uvedené v Pakte stability a rastu, avšak viaceré skutočnosti nie sú dostatočne definované na to, aby bolo možné jednoznačne rozhodnúť, či nastali výnimočné okolnosti.

Bližšie definované nie sú udalosti s veľkým vplyvom na finančnú pozíciu, obdobie negatívneho medziročného rastu HDP, dlhé obdobie veľmi nízkeho rastu HDP v porovnaní s potenciálom a taktiež prudký ekonomický pokles v eurozóne ako celku. V rámci vytvorenia jednotnej národnej metodiky pri hodnotení pravidla o vyrovnanom rozpočte MF SR posudzuje výnimočné okolnosti v súlade s RRZ.²²

Na základe toho MF SR posudzuje udalosť s veľkým vplyvom na finančnú pozíciu podľa definície v ústavnom zákone. Obdobie negatívneho medziročného rastu HDP sa rozumie ako reálny medziročný pokles HDP Slovenska. Za dlhé obdobie veľmi nízkeho rastu HDP v porovnaní s potenciálom sa považuje negatívna produkčná medzera vo výške aspoň 3 % potenciálneho HDP, pričom toto obdobie končí v momente, keď produkčná medzera klesne pod túto hodnotu.

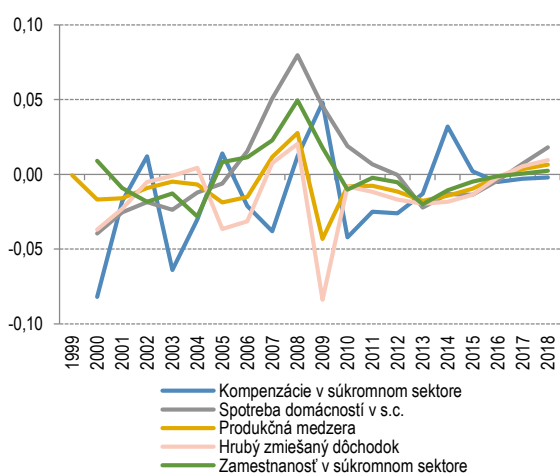
²² RRZ (2014): Hodnotenie plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2013, júl.

Príloha 3 - Výpočet cyklickej zložky salda verejných financií

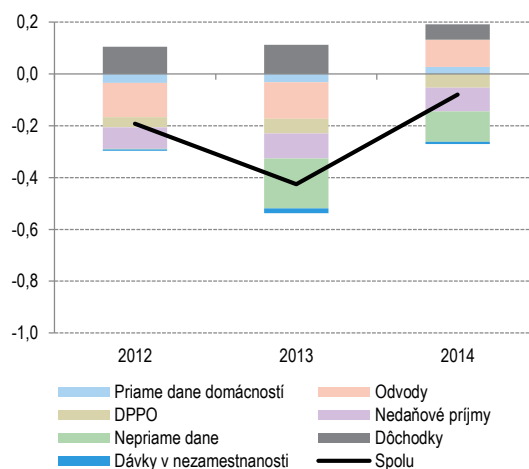
Oproti roku 2013 sa cyklická zložka v roku 2014 výrazne uzatvára z **-0,43% HDP** na **-0,08% HDP**. K tomuto vývoju prispel najmä dynamický vývoj na trhu práce, keď aj zamestnanosť aj kompenzácie v súkromnom sektore uzatvorili medzeru oproti trendovým hodnotám a začali signalizovať mierne prehriatie na trhu práce. Signál z trhu práce tak prišiel pri pretrvávajúcej zápornej produkčnej medzere. Samotný rozklad cyklickej zložky na príspevky jednotlivých medzier k agregovanej cyklickej zložke dáva rovnaký pohľad. Negatívne k cyklickej zložke prispeli najmä medzery v nepriamych daniach, DPPO a nedaňových príjmoch. Protichodne pôsobili príjmy verejného rozpočtu z trhu práce (odvody, DPFO) a na výdavkovej strane rozpočtu výdavky na starobné dôchodky.

Graf A: Vývoj medzier v jednotlivých makroekonomických základniach (% príslušných potenciálnych- trendových veličín)

Zdroj: MF SR podľa metodiky RRZ

Graf B: Príspevky k cyklickej zložke salda v disagregovanej metodike (% z HDP)

Zdroj: MF SR podľa metodiky RRZ

Príloha 4 - Jednorazové a dočasné opatrenia

Na základe definície uvedenej v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa jednorazovým vplyvom rozumie príjem alebo výdavok, ktorý nemá trvalý alebo opakujúci sa charakter a má časovo obmedzený vplyv na saldo rozpočtu verejnej správy. Všeobecná definícia neumožňuje jednoznačne určiť či ide o jednorazové opatrenia alebo nie. MF SR pripravilo podrobnejší manuál, ktorý sa venuje problematike jednorazových opatrení.²³

MF SR sa rozhodlo pristupovať k identifikovaniu jednorazových opatrení dvoma odlišnými spôsobmi podľa toho, aké má byť využitie jednorazových opatrení vo výpočte štrukturálneho salda. Tento materiál hodnotí fiškálnu pozíciu Slovenska za ukončený rok a preto je smerodajné zachytiť jednorazové opatrenia pre účely výpočtu „skutočného“ štrukturálneho deficitu. V prílohe preto uvádzame jednorazové vplyvy podľa národnej metodiky v relevantných rokoch pre vyhodnotenie pravidla o vyrovnanom rozpočte.

Jednorazové vplyvy (ESA2010, mil. eur)

	2013	2014
Príjmy z predaja telekomunikačných licencií (digitálna dividendu)		164
Príjem/úhrada DPH z PPP projektu	-6	-6
Pokuta protimonopolného úradu za stavebný kartel		45
Splácanie návratnej finančnej výpomoci Cargo (kapitálový transfer v 2009)	20	20
Rozdielne zaznamenanie príjmov DPH (skutočná aktualizácia)	80	-84
Splácanie návratnej finančnej výpomoci VHV (kapitálový transfer pred rokom 2002)	30	48
Korekcie k EÚ fondom	-125	-111
Nižší odvod do EÚ rozpočtu		87
Jednorazové vyplatenie starobných dôchodkov silovým zločkám	-8	-58
SPOLU - národná metodika	-9	105
v % HDP	0,0	0,1

Zdroj: MF SR

Splácanie návratnej finančnej výpomoci Cargo Slovakia, a.s. Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a. s. bola v roku 2009 poskytnutá návratná finančná výpomoc zo štátnych finančných aktív. Uvedená transakcia ovplyvnila schodok a dlh verejnej správy v roku 2009 v sume 166 mil. eur. Realizované splátky istiny sa považujú v zmysle metodiky ESA 2010 za kapitálový transfer s pozitívnym vplyvom na schodok rozpočtu verejnej správy. Splátkový kalendár predpokladá úplné splatenie úveru v roku 2016.

Splácanie návratnej finančnej výpomoci Vodohospodárskej výstavby - Vodohospodárska výstavba, š.p. (VHV) dostala od štátu dve návratné finančné výpomoci v rokoch 2002 a 2006. Obe boli klasifikované z dôvodu neočakávanej návratnosti v daných rokoch ako kapitálový transfer. Splatenie finančnej pomoci má v rokoch 2013 a 2014 pozitívny vplyv na saldo VS podobne ako v prípade železničnej spoločnosti Cargo Slovakia.

Rozdielne zaznamenanie príjmov z DPH - Rozdiel vychádza z nedokonalosti aktualizácie DPH podľa metodiky ESA2010. Aktualizácia podľa ESA2010 vychádza z tzv. metódy posunutého cashu, kde hotovostný výnos je priradený do jednotlivých období s fixným posunom. Takýto prístup nezohľadňuje v plnej miere skutočnosť najmä v prípade nadmerných odpočtov. Daňová kontrola a s ňou súvisiace oneskorené vyplatenie nadmerných odpočtov môže výrazným spôsobom ovplyvniť aktuálny výnos DPH podľa ESA2010. V roku 2013 sa predlžovala dĺžka

²³ Komplettný prehľad jednorazových opatrení je možné nájsť v manuáli MFSR, ktorý sa bude aktualizovať. Je dostupný na <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9595>

trvania kontroly nadmerných odpočtov, čo zvýšilo objem nevyplatených nadmerných odpočtov a tým pádom aj aktuálny výnos DPH.

Splácanie DPH z PPP projektu – V roku 2011 došlo k pozitívnemu vplyvu na saldo verejnej správy z dôvodu zaplatenia DPH spojenou s PPP projektom R1 vo výške 174 mil. eur. Zaplatená DPH bola imputovaná do národných účtov ako pohľadávka v roku 2011 napriek tomu, že výstavba prebiehala od roku 2009. V nasledujúcich 30 rokoch sa bude stav preddavkov postupne znižovať o pomernú časť 6 mil. eur ročne s negatívnym vplyvom na saldo verejnej správy.

Korekcie k EÚ fondom – V roku 2013 došlo na základe auditu EK k porušeniu pravidiel čerpania prostriedkov EÚ fondov. Celkovo bolo v roku 2013 zaznamenané zhoršenie salda o 125 mil. eur. EÚ korekcie vznikali za čerpanie zdrojov z 2. programového obdobia a v roku 2014 došlo k opätovnému zaznamenaniu EÚ korekcií vo výške 111 mil. eur. Vzhľadom na výrazné korekcie naviazané na konkrétne projekty z 2. programového obdobia sú považované za jednorazové.

Nižší odvod do EÚ - Podľa usmernenia Eurostatu by sa mala revízia odvodov do EÚ²⁴ začítať aktuálne do roku 2014 bez ohľadu na hotovostné transfery, ktoré čiastočne dobiehali ešte v roku 2015. Celková revízia odvodu je v sume 0,12 % HDP (87 mil. eur).

Jednorazové starobné dôchodky silovým zložkám – Sociálna poisťovňa (SP) v minulosti zamietala vyplácanie dôchodkov pre príslušníkov silových zložiek, ktorí nemali odpracované minimálne obdobie potrebné na priznanie dôchodku vo všeobecnom systéme. Na základe rozsudkov Najvyššieho súdu²⁵ SP v rokoch 2013 až 2015 priznala dôchodok aj silovým zložkám, v rokoch 2013 a 2014 s fiškálnym vplyvom 8 mil. eur a 58 mil. eur.

Digitálna dividenda - Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb uskutočnil aukciu na predaj voľných frekvencií na prevádzku mobilných sietí štvrtej generácie. V roku 2014 sa tak jednorazovo zvýšili nedaňové príjmy o 173 mil. eur.

Pokuta Protimonopolného úradu - Začiatkom roka 2014 došlo k právoplatnému uzavretiu súdneho sporu Protimonopolného úradu voči stavebným firmám podozrivým z kartelu.

²⁴ Revízia vyplýva z úpravy DPH a HND ako bázy pre výpočet odvodu do EÚ pre celý časový rad 1995 až 2013. Zároveň došlo z dôvodu noviel rozpočtu EÚ k zníženiu národných odvodov na rok 2014.

²⁵ Najvyšší súd SR na základe judikátov rozhodol, že nárok silových zložiek na starobný alebo invalidný dôchodok musí vždy zohľadniť celé obdobie dôchodkového poistenia, vrátane obdobia výsluhového zabezpečenia. Príslušníci silových zložiek majú nárok na pomernú časť dôchodku vo všeobecnom systéme.

Príloha 5 – Príjmové diskrečné opatrenia

Diskrečné (ang. discretionary) opatrenia sa zaznamenávajú podľa metodiky EK pomocou tzv. dodatočných vplyvov (marginálnych zmien). Rozlišuje sa, či sa jedná o trvalé alebo jednorazové opatrenie. Trvalé opatrenia sa zaznamenávajú s vplyvom v prvom roku (v čase nadobudnutia účinnosti) a v ostatných rokoch bez vplyvu. Inými slovami, zmena vplyvu opatrenia v nasledujúcich rokoch z dôvodu makroekonomického vývoja sa nezohľadňuje. Ak dochádza k rozdielnym vplyvom kvôli posunutej platnosti opatrenia (viaceré opatrenia začali platiť v poslednom kvartáli 2012), zaznamená sa len marginálna zmena.²⁶ Pri jednorazových príjmových opatreniach sa zaznamenáva vplyv v jednom roku a v nasledujúcom výpadok v rovnakej sume, tzn. celkový vplyv opatrenia v dvoch po sebe idúcich rokoch je nulový. Aktualizáciu oproti minulej verzii je zahrnutie automatického, legislatívou stanoveného, zníženia bankového odvodu v roku 2014 po dosiahnutí stanovenej hranice výnosu 500 mil. eur. Prehodnotené bolo aj zaznamenanie znovu zavedeného výnosu z regulovaného odvodu a z koncesionárskych poplatkov. V obidvoch prípadoch ide o legislatívne opatrenia (došlo k zmene legislatívy), ale nejedná sa o dodatočný výnos pretože opatrenie bolo už predtým platné. Zaznamená sa iba čistý medziročný nárast výnosu pri spomínaných opatreniach.

Príjmové diskrečné opatrenia (mil. eur, ESA2010)	celkový vplyv		dodatočný vplyv	
	2013	2014	2013	2014
Popis				
Zvýšenie a zosúladenie maximálnych vymeriavacích základov	160		160	
Zvýšenie odvodovej povinnosti SZČO a iné zmeny	27		27	
Zavedenie odvodovej povinnosti na príjmy z dohôd	130		130	
Zníženie sadzby do II. piliera dôchodkového systému *	507		338	
Rozšírenie osobitného odvodu v bankovom sektore (vrátane vplyvu DPPO)	92		21	
- mimoriadny jednorazový odvod	0		-40	
- osobitný odvod *	92		61	
Automatické zníženie výnosu z bankového odvodu				-42
Zavedenie odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach †	64		35	-64
Znovu zavedenie odvodu z podnikania v regul. odv. od roku 2014		65		65
Zvýšenie spotrebnej dane z tabaku (predsunutie zvýšenia spotrebnej dane z tabakových výrobkov)	20		20	
Zvýšenie poplatku pri registrácii automobilov *	27		21	
Zmeny v zdaňovaní hazardných hier	0		-1	
Prechod DPPO z 19% na 23% u opatrení schválených NRSR (bez reg. odvodu)	-6		-6	
Zmeny v sadzbách daní z príjmov - DPPO 23%, DPFO 19% a 25%	401		401	
Oslobodenie príjmov z predaja majetku obcí a VÚC	-10		-10	
Koncesionárske poplatky			-72	
Znovuzavedenie koncesionárskych poplatkov od 2013	71		71	
Zdanenie nerozdelených ziskov spred roku 2004	4		4	
Odvodová úľava pre dlhodobu nezamestnaných *	0	-1	0	-1
Zavedenie daňovej licencie DPPO		78	0	78
Zníženie sadzby DPPO na 22%		-94	0	-94
Prísnejšie pravidlá pre umorovanie strát		37	0	37
zmeny v novele zákona č. 595/2003 (zmena zdaňovania motorového vozidla)		-8		-8
SPOLU	1486	76	1139	-29

Opatrenia označené * začali platiť v priebehu roka a do výpočtu vstupuje len ich pomerná časť.

† Osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach bol pôvodne zavedený v roku 2012 s platnosťou do roku 2013. V roku 2013 bola jeho platnosť predĺžená do roku 2016.

²⁶ Nasledovný príklad ilustruje vplyv marginálnych zmien. Celkový vplyv opatrenia je 200. Keďže je zavedené v polovici roka má vplyv v danom roku 100. V ďalšom roku narastie vplyv na celú sumu 200, ale marginálne sa zaznamená len rozdiel týchto dvoch vplyvov, t.j. 100. Kumulatívne je celkový vplyv 200, len je rozložený do dvoch rokov.